

๘. พระพุทธรูปปางสมาธิ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา เลขทะเบียน ๑๓/๔๑/๒๕๐๔

ศิลปะทวารวดี พุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๖ (ประมาณ ๑,๐๐๐ - ๑,๒๐๐ ปีมาแล้ว)

ได้จากวัดนางกุย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศิลาทราย หน้าตักกว้าง ๑๔๐ เซนติเมตร สูง ๔๕ เซนติเมตร

พระพุทธรูปประทับขัดสมาธิราบ พระหัตถ์ขวาวางหงายบนพระหัตถ์ซ้ายเหนือพระเพลาแสดงปางสมาธิ (ธยานมูทรา) พระพักตร์ค่อนข้างกลม พระขนงเป็นสันนูนต่อกันเป็นรูปปีกกา พระเนตรโปนเหลือบลงต่ำ พระนาสิกใหญ่เป็นสันคม พระโอษฐ์หนา พระหูเป็นปมมีร่องแบ่งกึ่งกลางพระหู พระกรรณยาวจรดพระอังสาเจาะเป็นร่องกว้าง ขมวดพระเกศาใหญ่เรียงเป็นระเบียบ พระอุษณิษะใหญ่ครองจีวรห่มเฉียงเปิดพระอังสาขวา มีชายจีวรสั้นพับทบซ้อนกันส่วนปลายคลี่ออกระหว่างกึ่งกลางพระอุระ มีแนวเส้นนูนของขอบจีวรพาดผ่านข้อพระกรซ้ายลงมายังพระขานู ฐานบัวคว่ำบัวหงายมีกลีบบัวประดับ ด้านหลังพระเศียรและองค์พระพุทธรูปสลักแนวเส้น ศิรประภารูปวงกลมและประภามณฑลรูปวงโค้งซ้อนกัน ๓ ชั้น ลักษณะการครองจีวรห่มเฉียงมีชายจีวรสั้นอยู่เหนือพระอังสาซ้าย รวมถึงลักษณะของฐานกลีบบัวคว่ำบัวหงาย แสดงถึงการรับอิทธิพลศิลปะอินเดียแบบปาละ (พุทธศตวรรษที่ ๔ - ๑๘) (ศักดิ์ชัย สายสิงห์, ๒๕๖๒, ๑๐๓ - ๑๐๔) ดังนั้นจึงอาจกำหนดอายุได้ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๖

8. Buddha Image in Meditation Posture

Chao Sam Phraya National Museum, registration number 13/41/2504

Dvaravati art, 9th – 11th century CE (1,000 - 1,200 years ago), from Nang Kui

Temple, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

Sandstone, lap width 140 cm, height 45 cm.

The Buddha image is seated with the legs folded, one lying on top of the other. Both hands are in the lap with palms upward, the right hand on the top of the left hand in the posture of meditation (Dhyana mudra). The statue features a round face, eyebrows forming a continuous curve like a crow's wings, protruding eyes casting downwards, a big and sharply-defined nose, a thick mouth, and a cleft chin. His distended earlobes pierced into a wide groove reach the shoulder. Hair curls are large and arranged in an orderly manner, along with a big protuberance. The robe is worn in the open mode, leaving the right shoulder uncovered. The folded flap of the robe is spread out in the middle of the chest. A prominent line of the robe edge runs through the left arm and comes down to the knees. An overturned and upturned lotus pedestal is decorated with lotus petals. Circular lines of halo (Siraprabha) and three-layered curved lines (Prabhamonthon) are engraved behind the Buddha's head as well as on the statue. Robe in the open mode and the overturned and upturned lotus pedestal reflect the influence of Indian art in the Pala style (Sakchai Saising, 2019, 103 - 104). The statue was probably built around the 9th – 11th century CE.